

8 juni 2011

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt och ska genom oberoende granskning av statlig verksamhet medverka till demokratisk insyn och effektiv förvaltning.

Bristande kunskap om hur basanslaget till högskolans forskning används

Basanslaget ska användas till forskning och forskarutbildning. Universitet och högskolor har fått stor frihet att själva prioritera men har samtidigt inte tillräcklig kunskap om hur basanslaget faktiskt används. Därför vet man inte om pengarna räcker på sikt.

Basanslaget ska ge universitet och högskolor handlingsutrymme att själva utforma sin forskning på sikt och värna sin integritet gentemot sina samarbetspartner. Riksrevisionens granskning visar att vare sig regeringen eller lärosätena har tillräcklig kunskap om hur basanslaget används och vad forskarutbildningen kostar. Det pågår en vidareutveckling av redovisningen men den ger fortfarande inte tillräckligt underlag för välgrundade beslut.

Det är vanligt att lärosätena använder anslag för att hjälpa till att täcka kostnader för forskning som finansieras av privata eller offentliga finansiärer utanför högskolan, så kallad samfinansiering. För de mindre högskolorna kan det vara svårt att få basanslaget att räcka till mer än samfinansiering och delar av forskarutbildningen. De kan därmed få svårt att leva upp till riksdagens intentioner för anslaget.

Men även större lärosäten kan få problem. Stora belopp är utlovade för samfinansiering av forskning som ännu inte kommit igång. Då detta inte framgår i redovisningen finns risk att lärosätena fattar beslut på felaktig grund och att pengarna inte räcker på sikt.

– Det behövs mer kunskap om hur basanslaget används för att bedöma om det användas effektivt och för de ändamål som riksdagen bestämt, säger riksrevisor Gudrun Antemar.

Riksrevisionen rekommenderar att lärosätena utvecklar sin interna redovisning så att den ger bättre underlag för att bedöma risker, prioritera och följa upp basanslagets användning. Regeringen bör utveckla sin uppföljning av forskningsfinansieringen i högskolan för att belysa risker och målkonflikter som är förknippade med denna.

Fakta: Universitet och högskolor får forskningsmedel i form av direkta anslag (basanslag) från statsbudget, och i form av externa medel från offentliga och privata finansiärer. Basanslaget svarar för cirka 44 procent av högskolans forskningsfinansiering och det uppgick 2009 till 13,7 miljarder kronor.

Rapporttitel: Användningen av basanslaget för forskning och forskarutbildning (RiR 2011:21)

Rapporten kan hämtas och beställas på www.riksrevisionen.se

Riksrevisor: Gudrun Antemar

Projektledare: Pernilla Jonsson, 08-5171 40 74

Pressekreterare: Pernilla Eldblom, 08-5171 42 00